

Warszawa, dnia 18 września 2014 r.

Opinia prawna

1. Przedmiot:

Przedmiotem niniejszej opinii prawnej są następujące zagadnienia:

- I. Czy funkcjonariusz Straży Granicznej może brać udział w wyborach samorządowych?
- II. Czy funkcjonariusz Straży Granicznej może być umieszczony na listach wyborczych ugrupowań politycznych jako kandydat bezpartyjny?

2. Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. 2011 r., Nr 116, poz. 675), zwana dalej ustawą o Straży Granicznej.

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o Związkach zawodowych (Dz. U. 2014 r., poz. 167 j.t.), zwana dalej ustawą o związkach zawodowych.

Ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (t.j.: Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.), zwana dalej ordynacją wyborczą.

3. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego:

Rozpatrując problemy prawne określone powyżej w pierwszej kolejności należy szczegółowo przeanalizować przepisy odnoszące się do praw wyborczych funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Zgodnie z art. 7 ordynacja wyborcza prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) przysługuje osobie mającej prawo wybierania do danej rady. W wyborach prawo zgłaszania kandydatów, w formie list wyborczych, przysługuje komitetom wyborczym. Zgodnie z art. 99 w/w ustawy w zgłoszeniu listy kandydatów powinien pojawić się szereg informacji identyfikujących kandydatów. Ponadto do każdego ze zgłoszeń koniecznym jest dołączenie pisemnego oświadczenia kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie oraz posiadaniu przez niego prawa wybieralności tj. biernego prawa wyborczego.

Ustawa o Straży Granicznej nie zawiera ograniczenia w zakresie korzystania przez jej funkcjonariuszy z przysługującego im biernego prawa wyborczego. W myśl art. 68 ust. 1 w/w ustawy funkcjonariusz nie może być członkiem partii politycznej, gdyż w momencie rozpoczęcia służby automatycznie ustaje jego członkostwo. Istotne znaczenie ma również fakt, iż w przypadku wyboru funkcjonariusz będąc wybranym nie otrzymuje wynagrodzenia za świadczoną pracę, lecz dietę, która stanowi ekwiwalent lub rekompensatę za pełnienie funkcji społecznej. Nie dochodzi więc do podjęcia bez zezwolenia przełożonego zajęć zarobkowych poza służbą.

W art. 45 ust. 2 pkt 3 ustawy o Straży Granicznej jest zawarta dyspozycja możliwości zwolnienia ze służby w przypadku „powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego”. Jednakże jest to przypadek fakultatywnego zwolnienia funkcjonariusza ze służby i nie rodzi takiego obowiązku w momencie wyboru do organu samorządu terytorialnego. Zwolnienie takie powinno nastąpić

Omega

Kancelarie Prawne Sp. z o.o.

po gruntownej analizie stanu faktycznego i każdorazowo w sposób indywidualny winna być wydana decyzja w zakresie zwolnienia ze służby.

Ponadto w świetle normy zawartej w art. 3 ustawy o związkach zawodowych, uszczegółowionej w art. 32 tejże ustawy zgodnie, z którym „pracodawca bez zgody zarządu zakładowej organizacji związkowej nie może wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z imiennie wskazanym członkiem zarządu zakładowej organizacji związkowej”, funkcjonariusz pozostający w organach związku zawodowego korzysta ze szczególnej ochrony. Funkcjonariusz zostając wybranym w wyborach samorządowych, chcący uniknąć możliwości zwolnienia ze służby ma możliwość skorzystania z ochrony przysługującej mu z tytułu bycia członkiem organu związku zawodowego.

Na marginesie należy wskazać, że podobne zagadnienie było przedmiotem interpelacji poselskiej nr 2868 w sprawie udziału funkcjonariuszy Policji, Służby Więziennej i Straży Granicznej w wyborach samorządowych, na które została udzielona odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Funkcjonariusz Straży Granicznej posiada bierne prawo wyborcze w wyborach samorządowych na takich samych zasadach, jak wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, jednakże musi zwrócić uwagę na fakt, iż ustawa o Straży Granicznej daje możliwość zwolnienia go ze służby w wyniku wyboru do organu samorządu terytorialnego. Zaś w identycznej sytuacji funkcjonariusze będący członkami organów związku zawodowego korzystają z dodatkowej ochrony na mocy przepisów zawartych w ustawie o związkach zawodowych.

ADWOKAT
Paweł Jurkiewicz

